

Leve de vakantie! Neu is een cursus voor volwassenen die geen voorkennis hebben van de Nederlandse taal, maar geïnteresseerd zijn om in het Nederlands te kunnen communiceren en de Nederlandse cultuur te verkennen, met name in pragmatische contexten met betrekking tot toerisme en vakantie.

De cursus wordt gekenmerkt door:

- een communicatieve stijl die zich richt op het leren communiceren in concrete en alledaagse contexten;
- een bijzondere aandacht voor woordenschat, op een systematische en toegankelijke manier gepresenteerd;
- een alternatieve benadering van grammatica: in elke les worden enkel de grammaticale en syntactische elementen voorgesteld die voor de communicatie nodig zijn;
- specifieke pagina's met weetjes over de cultuur in de Nederlandstalige landen, met actueel en praktisch advies plus een minigids voor zes steden en vier regio's. Deze teksten worden gepresenteerd in het Nederlands met in de bijlage een vertaling in het Duits.

De opbouw van de cursus

Leve de vakantie! Neu omvat een handboek, een cd, een mp3 download en een app waarmee de cursist de opnames kan beluisteren met zijn mobiele telefoon of tablet.

Het handboek bestaat uit:

- een **inleiding**;
- een **inhoudsopgave** met de doelstellingen van elke les en de culturele thema's die aan bod komen;
- een **pagina met nuttige uitdrukkingen** die in de klas worden gebruikt;

-
- **twalf lessen**, elk opgesplitst in twee delen (a en b), gewijd aan een bepaald thema dat een specifieke communicatieve context voorstelt. Elke les bevat dialogen, oefeningen, uitleg over grammatica en uitspraak, woordenschat en twee pagina's culturele weetjes;
  - **twee taaltoetsen**, na de zesde en twaalfde les;
  - een **grammatica-overzicht**;
  - de **Duitse vertaling van de teksten over culturele weetjes**;
  - de **oplossingen van de oefeningen**, de **teksten van de luistervaardigheidsoefeningen** en de **Duitse vertaling van de dialogen**;
  - een Nederlands-Duitse **woordenlijst**.

De opnames zijn beschikbaar als mp3 download en op cd (ISBN 978-3-19-067243-1). Ze omvatten de dialogen en mondelinge oefeningen en ook een hoorversie van de woordenschatsectie „Het belangrijkste in één oogopslag“, die gebruikt kan worden als hulpmiddel om de basiswoordenschat van elk les te leren en te herzien.

De twalf lessen volgen een vaste structuur zodat de cursist zich gemakkelijk kan oriënteren. Elke les is opgedeeld in:

- een **inleidende pagina** met de titel van de les, een gerelateerde foto, een overzicht van de gesprekssituaties die tijdens de les zullen worden behandeld, een inleidende oefening om mogelijke voorkennis te activeren en de motivatie te vergroten, evenals aanvullende informatie over taal en cultuur;
- een **eerste dialoog** die als model kan dienen, doordat hij een aantal noodzakelijke elementen voor de gesprekssituatie bevat. Voor elke dialoog is er een activiteit voorzien (invullen van ontbrekende woorden, begrijpend luisteren), die na de eerste of tweede luisterbeurt moet uitgevoerd worden. Op dezelfde pagina vind je de sectie „**Worauf es ankommt**“ die de belangrijkste lexicale elementen van de dialoog met een vertaling in het Duits behandelt; een kolom in de kantlijn met bijkomende lexicale elementen, evenals enkele uitspraakregels; de sectie „**Ein bisschen Grammatik**“ waarin enkele grammaticale regels op een eenvoudige en duidelijke manier uitgelegd worden;
- een eerste pagina met **oefeningen**;
- een **tweede dialoog**;
- een tweede pagina met **oefeningen**;
- de pagina „**Het belangrijkste in één oogopslag**“, waarin de behandelde woordenschat van de twee dialogen (en soms ook nieuwe) per thema wordt samengevat;
- twee pagina's met **culturele weetjes** over het Nederlandse taalgebied. Op de eerste bladzijde worden algemene thema's gepresenteerd die de cursist op vakantie of in een andere toeristische context kan gebruiken. De tweede pagina zet een stad of regio in het Nederlandse taalgebied in de kijker (met uitzondering van de eerste les).

De didactische aanpak

Leve de vakantie! Neu biedt een alternatief voor een traditioneel handboek. Het doel van het boek is om een basiskennis te geven die direct bruikbaar is in een vakantiecontext. Daarom wordt het communicatieve aspect ten opzichte van het grammaticale of morfologische bevoordeeld. De voorkeur gaat uit naar een lexicale aanpak, zelfs voor formuleringen als „Wij hebben een kamer geboekt“, waarbij van een diepgaande grammaticale analyse wordt afgezien (in dit voorbeeld de voltooid tegenwoordige tijd).

Elke les is ook een mini-taalgids, vergelijkbaar met een traditionele linguïstische gids, die de cursist mee op reis kan nemen en raadplegen indien nodig. Uitgaande van het feit dat leren in de klas en thuis slechts de eerste stap is om het gebruik van een taal in een authentieke context te vergemakkelijken, is *Leve de vakantie! Neu* ook een nuttig instrument om gespreksituaties buiten de klas te ondersteunen. Hiervoor zijn de pagina's „Het belangrijkste in één oogopslag“ ontworpen, die een groot aantal bruikbare woorden en zinnen in een gemakkelijk te lezen vorm presenteren.

Een integraal onderdeel van de cursus zijn de culturele weetjes op het eind van elke les. Deze weetjes zijn in een eenvoudig Nederlands geschreven om indien gewenst een bijkomende uitdaging te bieden. Elke tekst is ook in het Duits vertaald (zie bijlage) om snelle, beknopte en nuttige informatie te geven.

De eerste les

Er zijn verschillende inleidende activiteiten mogelijk om de eerste les te beginnen. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

De cursisten zetten zich per twee of in kleine groepjes en worden uitgenodigd om (in hun moedertaal) te vertellen waarom ze Nederlands willen leren en wat hun persoonlijke leerdoelen zijn. Het doel van deze eerste activiteit is om een aangename sfeer te creëren en elkaar te leren kennen. Door een korte feedbackfase in te lassen, krijgt de leerkracht bovendien een idee van de noden en voorkeuren van de cursisten.

Aangezien culturele kennis een belangrijk onderdeel is van de cursus, kan het nuttig zijn om eventuele voorkennis (waarvan er normaal gesproken wel wat voorhanden is) te activeren en zo de motivatie te stimuleren. Een voorbeeld van een activiteit die hiertoe bijdraagt, is: De leerkracht brengt verschillende foto's mee van Nederlandse of Vlaamse herkenningspunten, landschappen, typische producten etc. De cursisten worden uitgenodigd de foto te kiezen die het meest overeenkomt met hun idee van Nederland en/of Vlaanderen. In duo's presenteren ze deze foto aan de klas, waarbij ze de redenen voor hun keuze uitleggen. In een tweede fase wordt hen gevraagd om de plaatsen op de foto's te herkennen of zelfs op een kaart aan te duiden. Dit kan leiden tot een klasdiscussie over plaatsen die de cursisten hebben bezocht, over wat ze van de cultuur weten enz.

Een laatste inleidende activiteit richt zich op de woordenschat. De leerkracht nodigt de cursisten uit om alle Nederlandse woorden op te noemen die ze kennen en schrijft deze op het bord. Wanneer er veel cursisten zijn, kan het nuttig zijn om subgroepjes te vormen die dan hun eigen woorden op een groot vel papier of in hun schrift schrijven. Aan het einde van deze brainstormsessie presenteren de groepjes hun resultaten aan de rest van de klas. Op dat moment kan de leerkracht erop wijzen dat het Nederlands al een beetje een „bekende“ taal is en dat nieuwe woordenschat in de toekomst nuttig zal zijn. Naast het activeren van voorkennis verhoogt deze activiteit de motivatie en vermindert ze de spanning die wordt ervaren wanneer men geconfronteerd wordt met een onbekende taal.

De structuur van de lessen – een voorbeeld: les 5

In wat volgt geven we een voorbeeld voor het gebruik van les 5 in de klas. Aangezien de structuur voor alle lessen gelijkaardig is, kan dit voorbeeld gemakkelijk worden aangepast aan de andere lessen.

De inleidende activiteit

Elke les begint met een inleidende activiteit die als functie heeft om voorafgaande informatie te geven (op de rechterkant van de pagina), motivatie op te wekken en voorkennis te activeren (de foto en de sectie aan de linkerkant).

Het is belangrijk om vanaf het begin (eventueel in het Duits) duidelijk te maken dat deze eerste activiteit een speels karakter heeft en dat „fouten“, vooral in deze eerste fase, welkom zijn: Dit bevordert niet alleen het leerproces, maar stimuleert de cursisten ook om zich uit te drukken met de woordenschat en de constructies die ze al kennen en om te experimenteren met taal. De leerkracht kan de oplossingen op het eind van de activiteit aandragen of de cursisten kunnen ze achterin het boek opzoeken.

De foto vormt een integraal onderdeel van de inleidende activiteit. Het kan daarom nuttig zijn om er een slide van te maken die je (zonder de titel) projecteert en om aan de cursisten te vragen waar de foto zich situeert. Als de vraag niet wordt begrepen, geef dan hulp in de vorm van bijkomende vragen zoals „Thuis?“ en blijf suggesties maken totdat het juiste antwoord „In het hotel“ of gewoon „Hotel“ is gevonden. Lees vervolgens de titel van de activiteit „Luxus pur“ en nodig de cursisten uit om de tien aangegeven voorwerpen op de foto te herkennen. Let op: niet alle objecten zijn zichtbaar op de foto! Aangezien deze activiteit ontworpen is om alleen te doen, is het goed om de antwoorden in duo's te laten vergelijken. Deze „peer-to-peer“ fase is vooral belangrijk om de angst om fouten te maken te verminderen en om de cursisten van elkaar te laten leren. Tot slot, corrigeer klassikaal en benoem de objecten op de geprojecteerde slide.

Nu de cursisten al meer woorden kennen, kan je overgaan naar een volgende inleidende activiteit. Daarbij schrijf je het woord „hotel“ op het bord en vraag je de cursisten om alle woorden op te noemen die ze met dit thema associëren (bijvoorbeeld: receptie, ontbijt, halfpension, enz.). Deze activiteit mag niet te lang duren (en is te vermijden voor klassen zonder voorkennis), omdat het risico bestaat dat de cursisten gefrustreerd raken, wat natuurlijk de motivatie kan verminderen.

De eerste dialoog

Na de inleidende activiteit vraagt de leerkracht de cursisten om het boek te sluiten en de eerste dialoog te beluisteren. Het thema is op dat moment al min of meer bekend (een gesprek in een hotel), maar er ontbreken nog enkele woorden. Het is belangrijk om vanaf de eerste les duidelijk te maken dat het doel niet is om meteen alles te verstaan, maar om de receptieve taalvaardigheid te oefenen en elke keer een beetje meer te begrijpen. In het bijzonder tijdens de eerste luisterbeurt worden de cursisten enkel gevraagd om de hoofdlijnen te begrijpen en hypothesen te maken over wat er in de dialoog wordt gezegd, zelfs als ze hiervoor hun verbeelding moeten gebruiken. Die hypothesen worden tijdens de tweede luisterbeurt bevestigd of ontkend. Het helpt om de cursisten na de eerste luisterbeurt uit te nodigen om met hun buur te delen wat ze begrepen hebben (bijvoorbeeld waar de dialoog plaatsvindt, wie de spreker is, wat er precies gebeurt etc.). Dan volgt de tweede luisterbeurt (nog altijd met gesloten boek) en opnieuw een vergelijking in duo's. Vervolgens breng je de groep samen en stel je vragen, eerst van algemene aard, zoals „Waar zijn we?“. Als je het gevoel hebt dat de cursisten de tekst begrepen hebben en in staat zijn om te

antwoorden, kan je meer gedetailleerde vragen stellen: „Hoeveel nachten blijft meneer Schmidt? „ of „Is het ontbijt bij de prijs inbegrepen?“. Als je geen correct antwoord krijgt, geef dan niet zelf het antwoord maar speel de dialoog opnieuw af.

Je kan een derde luisterbeurt inlassen, dit keer met open boek zodat de cursisten de dialoog tegelijkertijd kunnen lezen. In het geval de cursisten toch nog moeilijkheden hebben om de dialoog te begrijpen, kan de Duitse vertaling in de bijlage geraadpleegd worden. Deze oefening kan opnieuw gevolgd worden door een vergelijking in duo's. Maak duidelijk dat het doel van de oefening niet is om de tekst te vertalen, maar om te controleren of de voordien geformuleerde hypothesen juist zijn. Om te vermijden dat de cursisten gaan vertalen, is het aangeraden om deze fase kort te houden. Ten slotte worden (in het Nederlands) eventuele onbeantwoorde vragen behandeld.

Deze fase wordt afgerond met een gedetailleerde analyse van de dialoog. Die kan bijvoorbeeld als volgt verlopen: De leerkracht vraagt de cursisten om de dialoog zin per zin voor te lezen en schrijft alle belangrijke uitdrukkingen op het bord, bijvoorbeeld: „Wij hebben een kamer geboekt.“. Zorg ervoor dat de betekenis van de zin wordt begrepen en voeg dan op het bord soortgelijke zinnen toe uit de sectie „Worauf es ankommt“, zoals de vraagvorm „Heeft u een boeking/reservering?“. Vervolgens wijs je de cursisten op de uitdrukkingen in de kolom aan de linkerkant die bedoeld zijn om te verdiepen wat er in de dialoog werd geleerd.

Let bij het luisteren op de uitspraak van de cursisten, in het bijzonder op wat in de tabel linksonder („Aussprache“) in de verf wordt gezet, in dit geval de diftong „ui“. Corrigeer eventuele fouten en maak van de gelegenheid gebruik om de regel uit te leggen.

Na de uitspraakoefening kan je overgaan tot het grammaticale gedeelte („Ein bisschen Grammatik“). In het voorbeeld van les 5 komt hier de v-f en z-s regel aan bod. Schrijf zinnen uit de dialoog of de linkerkolom op het bord waarin deze bijzonderheid voorkomt (bijv. „Ik wil graag twee nachten blijven“ vs. „Ik blijf twee nachten“), onderstreep de stemhebbende en stemloze consonant en leg de de regel uit. Het is belangrijk om goed uit te leggen wat stemhebbend en stemloos precies is, omdat het zo'n cruciale rol speelt voor de spelling van het Nederlands en vele Duitstalige cursisten deze fonologische bijzonderheid niet kennen in hun moedertaal. Hierbij kan het helpen om de cursisten te vragen hun hand op hun hoofd te leggen: Bij het uitspreken van een stemhebbende klank is er een vibratie voelbaar in de opperhoofdhuid doordat de stembanden gaan trillen, bij een stemloze klank is dit niet het geval. Vergeet er niet op te wijzen dat niet alleen het einde van een woord een stemloze positie is, maar ook de positie voor een consonant, bijv. „Hij blijft twee nachten.“. Verdere voorbeelden zijn: „Kunt u mij uw naam geven?“ vs. „Ik geef u mijn naam.“.

Oefeningen

De eerste oefening is altijd een luister- en spreekactiviteit. Om het onthouden van belangrijke zinnen te stimuleren, luisteren de cursisten naar deze zinnen en herhalen ze. Laat de cursisten de zinnen eerst lezen en zorg ervoor dat iedereen ze begrijpt. Indien er cursisten zijn die onzeker zijn over de betekenis van bepaalde zinnen, vraag dan de rest van de klas om de betekenis uit te leggen. Pas dan speel je het audiofragment af en laat je de cursisten elke zin luisteren herhalen.

Oefeningen 2, 3 en 4 zijn van les tot les verschillend. Het kan gaan om zinnen verbinden, modelzinnen met verschillende elementen vervolledigen, zinnen in een dialoog in de juiste volgorde zetten, het juiste antwoord kiezen uit twee mogelijkheden, enz.

Oefeningen 2 en 3 zijn ontworpen om eerst individueel te maken en vervolgens in duo's of kleine groepjes te vergelijken. Oefening 3 bevat in vele lessen (o.a. ook in les 5) situaties die in het Duits geschreven zijn en waarvoor de cursisten een zin of vraag in het Nederlands moeten vinden. In dit geval kan er meer dan één correct antwoord zijn, dus het is een goed idee om ze allemaal aan bod te laten komen en op het bord te schrijven.

Voor oefening 4 worden er opnieuw duo's of groepjes van drie gevormd, die om de beurt luidop een zin vervolledigen. („We willen graag voor één nacht blijven, we checken maandag uit“, „We willen graag voor twee nachten blijven, we checken dinsdag uit“.). Dit is opnieuw een heel eenvoudige oefening, maar herhaling is belangrijk om taalstructuren te verankeren.

De laatste oefening (nummer 5) bevat altijd een modeldialoog, die inspiratie biedt om een eigen dialoog te maken tijdens een rollenspel. Bij dit soort rollenspelen is het belangrijk om een ontspannen sfeer te creëren zodat de cursisten zich op hun gemak voelen. Begin met het verdelen van de klas in twee groepen, waarvan de ene de rol van hotelreceptionist speelt en de andere de rol van toerist. Een goede tip is om de cursisten met dezelfde rol zich samen te laten voorbereiden. Dit bevordert de samenwerking en leidt vaak tot meer ideeën. Geef de twee groepen een paar minuten voorbereidingstijd om de zinnen in de oefening te lezen en nuttige zinnen te noteren. Vervolgens nodig je de cursisten van beide groepen uit om duo's te vormen, waarbij je ervoor zorgt dat elk duo bestaat uit een hotelreceptionist en een toerist. Dan laat je hen een dialoog voeren. Als de cursisten klaar zijn, vraag je hen om van rol te wisselen en de oefening te herhalen. Het doel van deze activiteit is niet om fouten te voorkomen, maar om de cursisten aan te moedigen zoveel mogelijk Nederlands te spreken in realistische situaties. Vermijd tijdens deze activiteit om voortdurend te corrigeren en laat de cursisten vrij spreken. Als alle duo's klaar zijn, kan je een korte correctie- en feedbackfase inlassen als je dat nodig vindt.

Tweede dialoog en oefeningen

Het tweede deel van de les heeft een vergelijkbare structuur met het eerste. Het enige verschil is dat oefening 3 hier een luisteractiviteit is waarbij de cursisten met gesloten boek naar een dialoog luisteren en vervolgens hun antwoorden met hun buur vergelijken. Vervolgens lees je de vragen in de oefening voor en zorg je ervoor dat iedereen ze begrijpt. Dan speel je opnieuw de dialoog af en vraag je de cursisten om hun antwoorden met een nieuwe partner te vergelijken. Laat de dialoog zo nodig nog een laatste keer afspelen en controleer dan de antwoorden klassikaal. De oplossingen en transcripties van de dialoog zijn achteraan in het boek te vinden.

„Het belangrijkste in één oogopslag“

De sectie „Het belangrijkste in één oogopslag“ is ontworpen voor individuele studie en als mini-taalgids voor op reis. Tegelijkertijd is het een nuttige ondersteuning bij klasactiviteiten. Het is belangrijk om te weten dat je in deze sectie lexicale elementen kan vinden die in de betreffende les aan bod komen, maar ook bijkomende woordenschat en uitdrukkingen. Het kan handig zijn om in de klas naar deze sectie te verwijzen, bijvoorbeeld tijdens de laatste oefening van elke les (het rollenspel). Daarnaast staat er op de cd en de mp3 download een luisterversie van deze sectie die als hulpmiddel kan dienen om buiten de klas de woordenschat te memoriseren en te reviseren.

Culturele weetjes

De pagina's met culturele weetjes zijn weliswaar bedoeld om thuis gelezen te worden, maar vormen toch een integraal onderdeel van de cursus en kunnen ook in de klas gebruikt worden. Aangezien de teksten in het Nederlands zijn, is het aangeraden om ze thuis voor te bereiden, te beginnen met het lezen van de Duitse vertalingen in de bijlage. Vervolgens kunnen de teksten op verschillende manieren in de klas worden gebruikt. De leerkracht kan ze aan de cursisten voorlezen en hen dan naar de titels/woorden vragen die ze begrijpen/kennen. Ook de volgende activiteiten zijn mogelijk:

- Quiz: Geef de cursisten op het einde van een les de taak om de pagina's met culturele weetjes thuis te lezen. Bij het begin van de volgende les verdeel je de klas in twee (of meer) groepen. Elke groep bereidt vragen voor over de culturele weetjes. Deze vragen stellen ze aan de andere groep(en). Deze activiteit kan goed dienen als ijsbreker aan het begin van de les. Voor elk juist antwoord wordt één punt toegekend en op het einde wordt de groep met de meeste juiste antwoorden uitgeroepen tot "winnaar".
- Memoryspel: Bereid kaartjes voor met daarop een aantal Nederlandse woorden (of zinnen) die in de sectie voorkomen (bijv. in les 5, "platteland", "Nederlanders zijn de koningen van de campingvakantie", "bezienswaardigheden", "eiland") en een andere reeks kaartjes met de vertaling in het Duits. Leg de kaartjes met de beschreven kant naar beneden op tafel. Elke cursist draait op zijn beurt twee kaarten om en als ze met elkaar overeenkomen, houdt hij ze en draait er twee nieuwe om. Zo niet, is het de beurt aan de volgende speler. De winnaar van het spel is degene met de meeste kaartjes.
- Rollenspel: De culturele weetjes kunnen ook worden gebruikt om de dialoog (het rollenspel) in de laatste oefening van elke les realistischer te maken. Voor de tweede dialoog in les 5 bijvoorbeeld kan de leerkracht de duo's laten beslissen of hun dialoog plaatsvindt in een luxehotel, pension of camping. De ene cursist speelt de rol van receptionist en de andere de rol van toerist. Moedig de cursisten aan om hun dialoog aan de gekozen situatie aan te passen.

Toetsen

De toetsen zijn te vinden na les 6 en les 12. Elke toets bestaat uit vier onderdelen.

Het eerste deel is een eenvoudige multiple-choice quiz over culturele kennis. De cursisten beantwoorden de vragen eerst individueel en daarna worden de oplossingen in duo's en ten slotte klassikaal vergeleken.

In deel twee gaat het erom de correcte vragen en antwoorden met elkaar te combineren. De zinnen uit deze oefening zijn identiek aan of vergelijkbaar met de zinnen uit de behandelde lessen.

Voor de dialogen in het derde deel moeten de instructies aan het einde van elke les gevolgd worden. Het is belangrijk dat de cursisten niet alleen de gegeven voorbeeldwoorden of -zinnen gebruiken, maar ook improviseren en op die manier meer woordenschat in hun dialoog inbouwen.

Het vierde deel bevat zinnen in het Duits, waarvoor de cursisten de equivalenten in het Nederlands moeten vinden.